

Antonio García Teijeiro

Naceu en Vigo no ano 1952. Estudou Maxisterio, profesión que exerce na súa cidade natal. Dende moi novo comezou a súa preocupación pola creación literaria tanto dirixida ao lectorado infantil e xuvenil coma a calquera outro público lector. Tamén fixo incursións como crítico. En xeral, sobresaí pola súa dedicación xa literaria xa crítica ao mundo infantil. Neste sentido colaborou e segue a colaborar en diferentes medios de comunicación, en diferentes suplementos culturais e escolares, como membro de xurados encargados de premiar obras infantís, impartiu e imparte cursos de animación á lectura dirixidos a docentes, dirixe obradoiros de literatura na escola, etc. Pola súa ampla obra, máis de trinta e cinco títulos, mereceu diferentes galardóns, como o Premio Merlín 1996 por *Na fogueira dos versos*, libro que pasou a formar parte da Lista de Honra do IBBY en 1998 e co que foi finalista do Premio Nacional de LIX (1997). En 1998, un xurado internacional concédelle o Premio Pier Paolo Vergerio promovido pola Universidade de Padua (Italia), un dos máis prestixiosos galardóns literarios de Europa. *Versos de agua* (2002; na súa versión galega *Cacarabón, Cacarabón*) foi elixido como un dos cen mellores libros do século XX no VI Simposio de Literatura Infantil e Lectura da Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

En 2007 recibiu o Premio Luna del Aire de Poesía Infantil, do Centro de Estudios de Promoción de la Lectura y Literatura (CEPLI) da Universidade de Castela-A Manch, pola obra *Estela de versos*, escrita conxuntamente con Rafael Cruz Contarini.

415

Ler / escribir: camiños para coñecerse. Autopoética

Os versos son camiños polos que transito. Os poemas, estradas que me levan ao país de min mesmo. Camiños con sombra. As sombras, ás veces, son un fenómeno positivo. Resgardan, permiten recuperar forzas perante a calor dun día abafante polo sol do verán. Dan folgos necesarios para continuar pola senda da vida. Outras veces, son puntos negros que impiden ver con claridade o final desa vereda que estamos a percorrer.

Eu son un viaxeiro, un camiñante que viaxa dende fóra, dende o cotián, ata dentro de min mesmo. Fascíname a actitude de quen emprende unha viaxe

incerta a calquera parte na procura de algo, unha viaxe chea de palabras que acaba remansando en si mesmo. A min pásame iso. Sempre parto de min para chegar a min nunha andaina intensa e tola.

Grazas á poesía conseguín coñecerme mellor, saber o que amaba e odiaba, descubrir certas virtudes e demasiadas limitacións. A poesía permitíume ser un pouco máis dono de min mesmo e comprender o que quería ser, cal era a miña posición na vida e perfilar a relación cos demais. Por iso camiñei e sigo a camiñar polos versos. Sempre con libros de poemas abertos nas mans. Sempre con pequenos cadernos onde anotar aquilo que me sacode ou conmove. Leo todo tipo de poesía. E sinto o espírito do que leo filtrándose a través da pel para pousar no corazón.

E escribes poesía narrativa, poemas con versos curtos, poemas espidos, case conceptuais, case aforísticos e, logo, volta á complexidade formal. Vas buscando esas formas diversas nun espazo creativo que necesita da pluralidade para ser real. Expresas os sentimentos, manifestas o teu compromiso co ser humano e contigo mesmo a través da emoción e a forza da palabra. Esa palabra flota e berra ou aloumiña en voz baixa en función dos obxectivos vitais. Ler e escribir son dúas caras dunha mesma moeda. Sen unha non existe a outra. Por iso os meus poemas están cheos de citas. Incluíu a emoción nos meus versos para crear un poema máis amplo do que os meus versos expresan.

416

A lectura transpórtame á escrita poética. Os meus sentidos están sempre abertos ás diferentes voces dos demais poetas. Homes e mulleres que, ao longo dos séculos, fixeron da lírica unha auténtica necesidade expresiva. A literatura popular ou Lorca, Machado, Juan Ramón, Rosalía ou Manuel María foron imprescindibles para que eu escribise a poesía que dedico aos nenos. Todos eles máis a Xeración do 27 en xeral, os poetas do Rexurdimento, Manoel Antonio, os poetas das tradicións francesa e anglosaxoa, a poesía oriental, os poetas latinoamericanos, os poetas españois da segunda metade do século XX (Gamoneda ou Ángel González, por exemplo), os poetas centroeuropeos, o descubrimento da poesía árabe, os novos poetas galegos, a poesía da “beat generation”, os poemas e cancións de xente como Waits, Cohen e, sobre todo, Bob Dylan..., en fin, todos estes e moitos máis forman o contexto que me permite gozar coa lectura dos seus versos e, a partir de aí, mesturados co cotián, con aquilo que respiras, nacen os meus poemas para chegaren aos lectores e facelos cómplices.

Antes, por suposto, teñen que repousar dentro de min, tras remover as sensacións máis fondas. Nese intre, sinto que *o feito poético* xa é unha realidade necesaria que non me abandona nunca.

Poesía é refuxio. Poesía é rebeldía. Poesía é tomar decisións e cambiar rumbos. Poesía é descubrir horizontes que me permitan seguir coa cabeza ergueita sentindo que hai camiño e amplos desexos ao lonxe que se poden acadar, pero tamén recunchos próximos que debemos ocupar. Poesía son experiencias continuas que te axudan a respirar e a sentir que vives. Poesía é estremeceamento, ese que se produce cando a emoción dun verso chega a rozarte. E, como percibiu Borges, é a revelación de que, á parte de comunicación, a poesía tamén pode ser paixón e pracer, algo que, ademais da súa intelixencia, tamén afectaba a todo o seu ser. Poesía é facerse preguntas, facérllelas aos demais, sabendo, case con certeza, que ninguén -nin ti mesmo-, vai saber responder, pero sempre che quedará a obriga de seguir formulándoas para dar sentido á túa existencia. Estou co poeta arxentino cando di que se considera esencialmente un lector. Un lector que se atreveu a escribir. E afirma Borges nunha interesante conferencia, chamada “Credo de poeta”, que o que leu é máis importante que o que escribiu. E remata dicindo que un le o que quere pero non escribe o que quere, senón o que pode.

417

Eu sempre necesitei escribir para saber quen era de verdade. Grazas á escrita conseguín avanzar neste terreo. Sigo necesitando escribir, pero moito máis ler, perderme polas sendas da poesía e seguir mergullándome nos comportamentos humanos. No meu, o primeiro.

De todo isto que levo dito aquí, foron nacendo estes poemas que reúno co nome de *A sombra do amor na voz do poeta*. O amor, unha e outra vez presente na vida dos seres humanos. E, por suposto, unha das razóns que me manteñen en pé. Aquí, o amor coa súa sombra favorable na voz do poeta. Para ser máis exactos, na voz dos poetas que nunca deixaron de falar del nos versos de todas as cores e dende ópticas moi diferentes.

Ou non tan diferentes? Non o sei pero, diso estou seguro, seguirá sendo un tema recorrente ao longo dos séculos, porque é tan necesario como o aire que respiramos.

A sombra do amor na voz do poeta

*amor,
quero poeta e pedra
rompe-los vidros tristes
da túa espreita*

Alfonso Pexegueiro

418

Que se mollen os pétalos das verbas,
aínda que non chova.

Que a gorxa descargue sentimentos,
despois daquel despois
que se converteu neste agora.

Non debían usar imáns
os berros sen memoria,
mais fano
e achegan aos ceos con escamas
os impulsos que xuntos sementamos.

*Cando o amor quenta moito,
a terra grela.*

Xesús Rábade Paredes

Vin xermolar
as cinzas dos abafos
e convertérense
en chuvia
suor
e bicos.
Era o amor
que quentaba
a terra habitada polo medo,
ese medo noso
marcado
polo frío dos agravios.

(E medraron ben os froitos sen queimarse.)

Non engadas penumbra

á penumbra.

Abre a ventá

para que non poidamos transitar outra vez

polas tebras e os desvelos.

Vive a luz aí fóra

porque hai tempo que os intrusos

emprenderon o camiño da fuxida.

(E o poeta transfigurou as sombras en palabras

e os versos salváronnos, unha vez máis, dos ebrios

extravíos da tristura.)

*Morde a bala e busca dentro
a dignidade*

Bob Dylan

A dignidade

apareceu
cando mordiches
a bala
disparada
polo desatino
e
decatácheste
de que soamente
servía
para matar.

Preto da loucura

cuspiques no chan
e pisaches
os trazos
da morte.

421

Nunca quixeches
parecerte a ela
porque, ou ben por maldade,
ou talvez por perversas presuncións,
non sabía que tiña unha serpe
agarrada ao seu corpo
que estaba tecendo
esquecementos imperdonables.

Baixo os teus pés
o camiño está a dicirme
que aínda non é un bo momento
para a loucura.
Recollo os meus problemas
do chan,
bico a almofada como cada noite
e pídolles ás sombras
que me falen dos teus beizos
un milleiro de veces máis.

Loita solitaria,
vitoria improbable.

Loita solitaria,
derrota prevista.

Loita en solitario,
impulso invisible.

*me bastan solamente dos
o tres segundos de ternura.*

Luis Eduardo Aute

Pensaba que a tenrura
se podía medir
cun reloxo.
Buscaba coma un tolo
dous, tres, cinco segundos,
medio minuto
ou hora e media

de palabras tenras

de aloumiños tenros

de bicos tenros

de olladas tenras.

Endexamais deu con eles.
Nunca chegou a sentilos na súa pel.
Daquela, ollou o seu reloxo
e decatouse con rabia
de que as agullas non andaban.
Non lle quedou máis remedio que recoñecer entre bágoas
que o tictac do amor deixara de soar
había ben tempo.

425

Se non fose
    polos teus
        folgos
        azos
        ou alento
ata eu
    estaría
    canso
        de
        amar

Vivir xuntos
  é un desexo.
Seguir vivindo
  xuntos,
  unha necesidade.